

Evaluatie fracties

In de bijlage treft u de vragenlijst aan welke aan de fracties is voorgelegd. Onderstaand de schematische weergave van de cijfers welke de fracties per blok hebben toegekend, in dit openbare stuk zijn enkel de gemiddelde cijfers opgenomen. Vervolgens treft u per blok een toelichting aan. Afgesloten wordt met een aantal aanbevelingen, geadviseerd wordt om deze over te nemen.

fracties	De rollen van de raad in relatie tot de rol van de rekenkamer	Functioneren van de rekenkamer	Onderzoeksonderwerpen	De rapporten van de rekenkamer	Procedurele gang van zaken
Gemiddeld	7	8,3	8	8,3	6,5

Toelichting per blok:

De rollen van de raad in relatie tot de rol van de rekenkamer

- Onafhankelijke blik op ons functioneren, los van de waan van de dag en los van politieke kleur;
- De rekenkamer geeft inzicht in rollen en taken;
- Rapportages helder en duidelijk, objectief;
- de rapporten leveren een constructieve bijdrage aan het afleggen van verantwoording aan burgers;
- de rekenkamer geeft in de aanbevelingen voldoende concrete en bruikbare adviezen voor de raad;
- de rekenkamer is vooral sterk in de ondersteuning van de kaderstellende rol, de volksvertegenwoordigende rol wordt minder teruggezien in de rapportages. Veel waarde wordt gehecht aan kaderstelling en controle in de rapporten;
- de adviezen van de rekenkamer doen zeer ter zake, de raad als geheel doet er te weinig mee. Moeten meer samen conclusies trekken en bewaken.
- Rapporten en brieven laten keurig het initiatief aan de raad en zijn dus vooral adviserend. Op het punt van de volksvertegenwoordigende rol zouden de adviezen wel wat explicieter mogen zijn;
- Toelichting op afleggen verantwoording aan burgers: de rapporten bieden geen aanknopingspunt hiervoor. De raad moet eerst de controlerende en kaderstellende taken steviger oppakken, anders blijft verantwoording afleggen beperkt tot populisme en losse meningen. Raad/bestuur zou als geheel het afleggen van verantwoording tot zijn taken moeten rekenen.

Functioneren van de rekenkamer

- Prima, met grote inzet, interesse en zorgvuldigheid en grote onpartijdigheid en onafhankelijkheid;
- Toegankelijk waar nodig, op afstand waar moet, prima!;
- Rekenkamer is nodig, je hebt als raad een controlerend, onafhankelijk en adviserend orgaan nodig. De raad doet echter nog te weinig met de adviezen.

Onderzoeksonderwerpen

- Het horen van de fracties en daarna onafhankelijk bepalen welke onderwerpen onderzocht worden is prima;
- De actualiteit wordt goed meegewogen bij de onderwerpskeuze;
- De motivering van de keuze van de rekenkamer wordt niet in alle gevallen als helder ervaren;
- Goed dat de Rekenkamer jaarlijks onderwerpen inventariseert, daar moet het ook bij blijven;
- De rekenkamer legt de nadruk op de kaderstellende en controlerende rol van de raad en op transparantie en consistentie in de procedures. Af en toe mag de rekenkamer ook een meer inhoudelijk oordeel over de kwaliteit van de besluitvorming (grote projecten, financiële onderbouwing DHE) uitspreken, dit moet echter niet de overhand krijgen.

De rapporten van de rekenkamer

- Zijn van een uitstekende kwaliteit;
- Bevatten helder taalgebruik, heldere conclusies, leesbare rapporten;
- Een vergelijk in de vorm van een benchmark voegt alleen iets toe als cijfermateriaal van vergelijkbare gemeenten voorhanden is.

Procedurele gang van zaken

- Besluitvorming en follow up verdient aandacht van onszelf als raad. Bespreking van rapporten in raadscommissieverband geniet de voorkeur, maar dan wel met duidelijke doelstellingen met betrekking tot het te behalen resultaat. Die doelstelling ligt dan in de vertaling van de aanbevelingen in concrete verbeteracties. Vervolgens dient in raadsverband een besluit te worden genomen, de griffie dient de besluitvorming voor te bereiden;
- De ervaring is dat college en ambtelijke organisatie vooral verdedigend optreden en dat het blijft bij doen van (verbeterings)beloften. Om naar elkaar wijzen te voorkomen is het aan te bevelen om niet in één en hetzelfde onderzoek zowel raad, college als ambtelijke organisatie onder de loep te nemen;
- Een rechtstreekse rapportage aan de raad wordt als net zo waardevol ervaren, zodat raad zonder inkleuring van het college ook een visie kan geven;
- het is prima dat de rekenkamer veel onderzoek zelf verricht;

Aanbevelingen

Met betrekking tot de rol van de raad:

1. de raad moet meer doen met de aanbevelingen van de rekenkamer;
2. standaard de rapportages bespreken in raadscommissieverband, vervolgens besluitvorming in raadsverband (voorbereiding door griffie);
3. meer aandacht voor het afleggen van verantwoording aan de burgers in relatie tot de rollen van de raad.

Met betrekking tot de rol van de rekenkamer:

1. meer expliciete aandacht voor de volksvertegenwoordigende rol van de raad;
2. duidelijk de onderwerpskeuze motiveren;
3. Onder gegeven omstandigheden een meer inhoudelijk oordeel over de kwaliteit van de besluitvorming uitspreken;

4. Om naar elkaar wijzen te voorkomen, modus zoeken om niet in één en hetzelfde onderzoek zowel raad, college als ambtelijke organisatie onder de loep te nemen;
5. Daar waar mogelijk onderzoek zelf uitvoeren.

Evaluatie Rekenkamer

De reactie van de rekenkamer op de voorgelegde vragenlijst treft u onderstaand integraal aan. Een aantal aanbevelingen worden geformuleerd.

- **Hoe heeft de rekenkamer tot nu toe gefunctioneerd?**

De rekenkamer functioneert voldoende tot goed. De onderlinge samenwerking is prettig en persoonlijk. De onderlinge afstemming kan soms beter. We waarderen elkaars sterke en minder sterke kanten en corrigeren elkaar waar nodig. De voortgang cq. productie is soms wat vertraagd door persoonlijke omstandigheden en drukke bezigheden van de leden. Er is prima secretariële ondersteuning. De onderwerpkeuze is in balans met de behoefte van de raad.

- **Hoe verliep de taakinfilling van de leden van de rekenkamer?**

De individuele leden beschikken over voldoende deskundigheid om zelf onderzoek te doen. De taakinfilling gebeurt feitelijk organisch. Er is evenwicht tussen de leden, waardoor invulling van taken bij onderzoeken altijd makkelijk verloopt.

- **Hebben zich in het onderzoeksproces knelpunten voorgedaan? Zo ja, welke?**

De echte knelpunten zijn aan het begin van ieder nieuw onderzoek. Het inplannen van afspraken met directie en college verloopt vaak moeizaam. Drukke andere werkzaamheden van de leden hebben zeker in het afgelopen jaar tot vertraging geleid.

- **Wat zijn verbeterpunten?**

De communicatie intern (elkaar informeren) en extern is verbeterd, maar blijft aandachtspunt. Er is inmiddels voor een vaste vergadercyclus gekozen en er zijn werkafspraken gemaakt.

- **Wat zijn leerpunten?**

De conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken meer SMART formuleren en beperken in aantal. Bij onderzoeken meer focussen op de kernvragen.

- **Wat vindt u van de afstand tussen de raad en de rekenkamercommissie?**

Raad en rekenkamer vinden elkaar waar noodzakelijk. Het contact is goed.

- **Op welke punten zou u willen bijsturen? Wat zou u willen veranderen?**

De onderzoeken zijn tot nu toe vaak gericht op beleidsvorming en informatievoorziening tijdens de uitvoering. Meer aandacht voor doeltreffendheid en doelmatigheid. De vergoeding voor 'zelf onderzoek doen' meer richting uurtarief ambtelijke inzet brengen. Het voorstel is deze te verhogen naar € 65-70 per uur. Dit is nog duidelijk beneden een commercieel tarief.

- **In de afgelopen jaren is gebleken dat het budget toereikend is, heeft u zaken achterwege gelaten om binnen de gestelde kaders uw onderzoekswerk te verrichten?**

Het budget is met name toereikend omdat een groot deel van de onderzoeken volledig in eigen beheer worden uitgevoerd. Inzet van derden wordt zeer kritisch getoetst aan noodzaak, toegevoegde specialistische kennis en te maken kosten.

Aanbevelingen:

1. Invullen vacature lid rekenkamer, de voorzitter van de rekenkamer betrekken bij deze procedure;
2. Het uurtarief voor 'zelf onderzoek doen' vaststellen op € 65,- per uur.

Evaluatie College van Burgemeester en Wethouders

De reactie van het college op de hen voorgelegde vragenlijst treft u onderstaand integraal aan.

Hoe verliep de samenwerking met de onderzoekers?

De samenwerking loopt over het algemeen goed. Er was een goede wisselwerking en de commissie stond open voor opmerkingen en suggesties. Wat wel lastig is, is dat er soms een lange doorlooptijd van het onderzoek is, en dat er veel informatie moet worden verstrekt. Dit heeft veel effect gehad op de reguliere werkzaamheden van medewerkers. De planning van de start van onderzoeken is niet altijd even gelukkig gekozen. Vaak in de voor de ambtelijke organisatie drukste perioden van het jaar. Ook merken we dat de opzet van het onderzoek soms nog wijzigt in de opstartperiode. In voorbesprekingen wordt input van de ambtelijke organisatie gevraagd en de organisatie geeft advies. De onderzoekers lijken er in het gesprek open voor te staan maar de input wordt niet altijd teruggevonden in de uiteindelijke opzet..

Wat vindt u van de duidelijkheid van de rekenkamercommissie bij het verrichten van het onderzoek?

Vooraf was duidelijk waar het gesprek over zou gaan en wat het doel van het onderzoek was. De vertegenwoordiger (onderzoeker) van de rekenkamercommissie heeft zijn werkzaamheden duidelijk toegelicht. Soms zien we dat de commissie zelf zoekende is naar de exacte invulling van de opdracht. Dit maakt het aanleveren van stukken en het duiden hiervan lastig. Als eenmaal een lijn was ingezet verliep de samenwerking goed en waren de vragen helder en duidelijk. Ook komt voor dat tijdens de uitvoering geen contact is met de rekenkamercommissie, maar alleen met externe onderzoeker. Deze was duidelijk en helder. Bij veel onderzoeken merken we dat een beroep moet worden gedaan op dezelfde mensen binnen de organisatie. Indien er twee onderzoeken per jaar lopen vergt dit veel uren van deze mensen. Dit zal inherent zijn aan een kleine organisatie.

Hebben zich in het onderzoeksproces knelpunten voorgedaan? Zo ja, welke?

Dat verschilt per onderzoek. Bij sommige doen zich geen grote knelpunten voorgedaan. Zoals bij de eerste vragen genoemd is de opdracht vooraf soms niet helder waardoor er een lange doorlooptijd van het onderzoek is. Dit heeft de reguliere werkzaamheden negatief beïnvloed omdat steeds geschakeld moest worden naar het onderzoek. Als de onderzoeksopdracht heel breed geformuleerd is waardoor veel informatie, verwerkt in het concept rapportage, nog nader toegelicht moet worden, kost dat veel inzet van de organisatie. Dit kan ook weer leiden tot een hele lange ambtelijke reactie met veel detail opmerkingen. Dit geldt bv voor het onderzoek Maatschappelijk vastgoed. Ook hier geldt dat we bij veel onderzoeken merken dat een beroep moet worden gedaan op dezelfde mensen binnen de organisatie. Indien er twee onderzoeken per jaar lopen vergt dit veel uren van deze mensen. Dit zal inherent zijn aan een kleine organisatie.

Op welke wijze is de bestuurlijke reactie tot stand gekomen?

Op basis van de eindrapportage na verwerking ambtelijke reactie heeft het college een bestuurlijke reactie vastgesteld

Wat zijn verbeterpunten?

Bij het bepalen van de onderzoeksopzet, is het verstandig vooraf contact te leggen met de eventueel betrokken ambtenaren. Op die manier kunnen doelen en middelen beter op elkaar worden afgestemd. Daarnaast vraagt een eenzijdig gekozen werkwijze in gevallen voor een grote hoeveelheid (extra en wellicht onnodig) werk voor de ambtelijke organisatie.

De onderzoeksopdracht vooraf strakker formuleren.

De onderwerpen minder breed insteken en focussen op bepaalde onderdelen in plaats van een heel vakgebied analyseren.

Beter afstemmen wat van de organisatie en betrokken ambtenaren verwacht wordt.

De planning van de onderzoeken nog beter en eerder in afstemmen met de directeur/gemeentesecretaris. Dit kan bijdragen aan een kortere doorlooptijd van de onderzoeken omdat de betrokken personen uit de ambtelijke organisatie de werkzaamheden voor het onderzoek beter in kunnen plannen in hun overige werkzaamheden.

Wat vindt u van de onderwerpkeuze?

De onderwerpkeuze is aan de rekenkamercommissie zelf. De Rekenkamercommissie is een instrument van de raad. De raad kan onderwerpen aandragen bij de rekenkamercommissie die ze graag onderzocht willen hebben.

Als we kijken naar een paar recente onderwerpen.

Sociaal domein is een belangrijk thema, waarvan de raad, doordat een aantal dingen regionaal worden georganiseerd, het idee heeft dat de lokale sturing minder is.

De onderwerpskeuze (burgerparticipatie) is goed voorstelbaar, maar de gekozen projecten waren wellicht niet per definitie geschikt, zeker niet in de vorm van een dossieronderzoek.

Maatschappelijk vastgoed is een begrijpelijke keuze vanuit de aandacht voor dit onderwerp op landelijke schaal.

Mbt burgerparticipatie zou het eerste instantie gaan om 5 onderwerpen. Na een overleg waarin was afgesproken het aantal onderwerpen te beperken gezien hun omvang, werd het uiteindelijk een lijst van 7 onderwerpen. Per deelonderwerp is geen nadere concretisering aangegeven wat het te onderzoeken onderwerp inhoudt, welke betrokkenen er in onderzoek worden betrokken en tevens was geen nadere duiding van (onderzoeks-)periode gegeven.

Soms blijft het onduidelijk wat de raad beoogd met de onderzoeken. Soms zij het ook onderwerpen waar de organisatie zelf al met een onderzoek bezig is of waarvan vanuit de accountant al aandacht voor gevraagd is.

Worden conclusies en aanbevelingen overgenomen door het college?

Niet alle aanbevelingen worden overgenomen in de bestuurlijke reactie, dit kan per onderzoek verschillen. Daar waar sprake is van leerpunten en/of efficiencylagen zijn te maken worden de punten ter harte genomen. De aanbevelingen zijn niet altijd concreet en geven ook regelmatig richting voor de raad i.p.v. het college.

Draagt de rekenkamercommissie er toe bij dat de aandacht en het belang voor doelmatigheid en doeltreffendheid toeneemt?

De rekenkamercommissie is een uitermate belangrijk instrument van de raad. Het biedt de raad een goede mogelijkheid om vanuit checks and balances een onderwerp goed te laten uitzoeken, om daarmee vervolgens een goed handvat te hebben voor nieuwe kaders. De rekenkamer kan het urgentiebesef van de raad en college op bepaalde thema's doen toenemen. In principe kan de aandacht toenemen maar dit is ook afhankelijk van de insteek van het onderzoek en het onderwerp. Bij het college of de raad ontbreekt het weleens aan een duidelijke visie vooraf, en wordt er daardoor veel 'ad hoc' opgepakt.